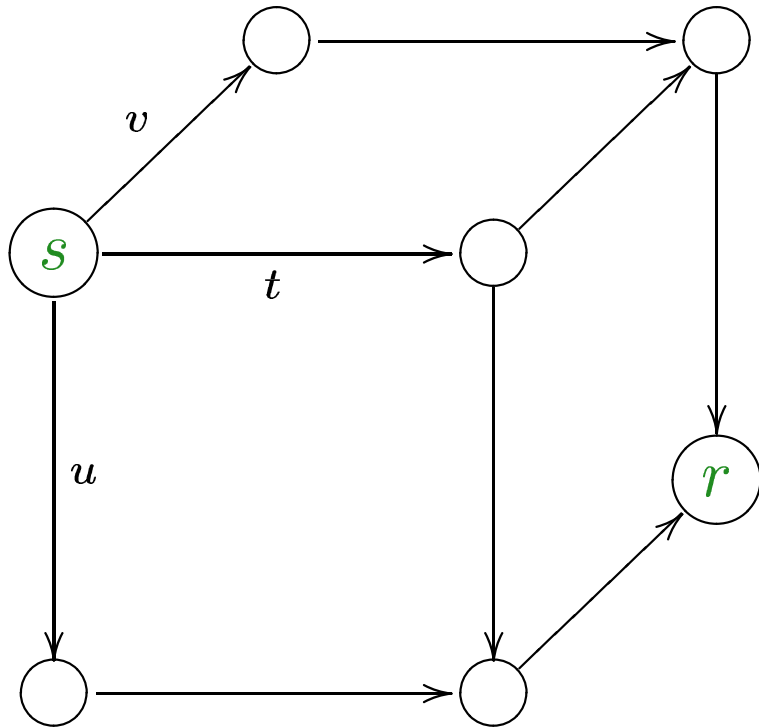

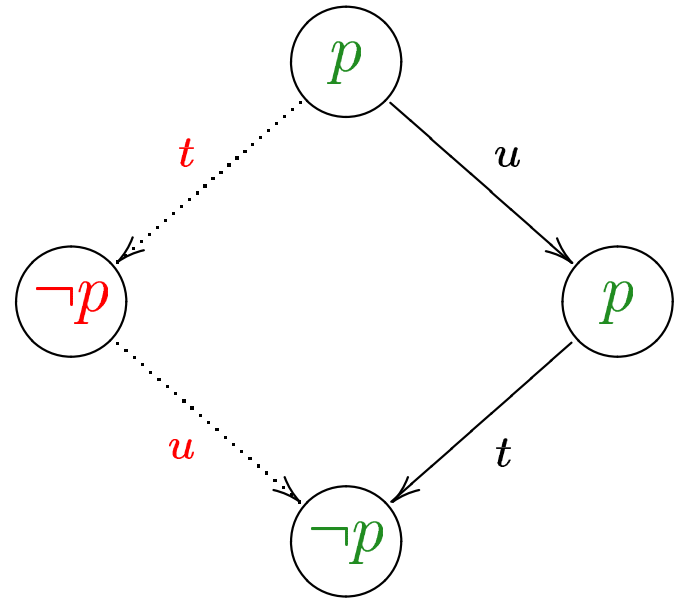
Praktyczne metody weryfikacji

Wykład 5: Redukcje cz.-p.

```
proc dfs(s)
  if error(s) then report error fi
  add {s,0} to Statespace
  add s to Stack
  for each (selected) successor t of s do
    if {t,0} not in Statespace then dfs(t) fi
  od
  if accepting(s) then ndfs(s) fi
  delete s from Stack
end
proc ndfs(s) /* the nested search */
  add {s,1} to Statespace
  for each (selected) successor t of s do
    if {t,1} not in Statespace then ndfs(t) fi
    else if t in Stack then report cycle fi
  od
end
```


$F \neg p$

Def.: $M = \langle S, S_{\text{pocz}}, T, L \rangle$ T – operacje (tranzycje)

dla $\alpha \in T$: $\text{en}_\alpha \subseteq S$, $\alpha : \text{en}_\alpha \rightarrow S$

ścieżka: $\Pi = s_0 \xrightarrow{\alpha_0} s_1 \xrightarrow{\alpha_1} s_2 \xrightarrow{\alpha_2} \dots$ $s_0 = s_{\text{pocz}}$

$\alpha_i(s_i) = s_{i+1}$

$\text{en}_s := \{\alpha \mid s \in \text{en}_\alpha\}$ $(\alpha \in \text{en}_s \iff s \in \text{en}_\alpha)$

Pomysł: $\text{ample}_s \subseteq \text{en}_s$ zamiast en_s w podwójnym DFS'ie ?

Pomysł: $\text{ample}_s \subseteq \text{en}_s$ zamiast en_s w podwójnym DFS'ie ?

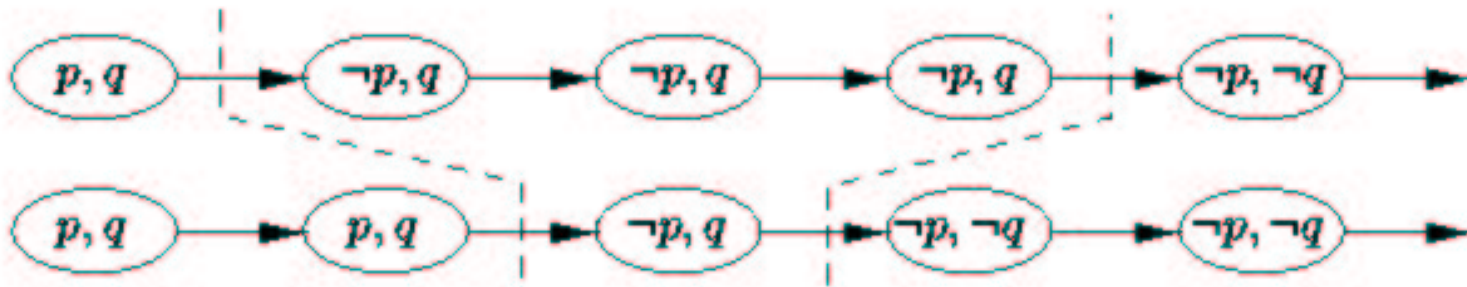
To ma sens, gdy:

- weryfikacja daje ten sam wynik (poprawność)
- znacząco maleje liczba stanów
- narzut czasowy jest rozsądny (opłacalność)

Def.: $\Pi = s_0 \rightarrow s_1 \rightarrow s_2 \rightarrow \dots$ i $\Pi' = s'_0 \rightarrow s'_1 \rightarrow s'_2 \rightarrow \dots$ są równoważne (ang. stuttering equivalence), $\Pi \equiv \Pi'$, jeśli ciągi

$$L(s_0), L(s_1), L(s_2), \dots \quad L(s'_0), L(s'_1), L(s'_2), \dots$$

stają się identyczne po pogrupowaniu:

Def.: $M \equiv M'$ wtw. gdy

- $\forall \Pi w M \exists \Pi' w M' \Pi \equiv \Pi'$
- $\forall \Pi' w M' \exists \Pi w M \Pi \equiv \Pi'$

LTL_X = LTL bez X

Tw.: Gdy $\phi \in \text{LTL}_X$ i $\Pi \equiv \Pi'$, to $\Pi \models \phi \iff \Pi' \models \phi$

Tw.: Gdy $\phi \in \text{LTL}_X$ i $M \equiv M'$, to $M \models \phi \iff M' \models \phi$

Tw.: LTL_X = FO_≡

Poprawno:

$$M \xrightarrow{\text{redukcja}} M'$$

$$M \equiv M'$$

Def.: Relacja niezależności $I \subseteq T \times T$:

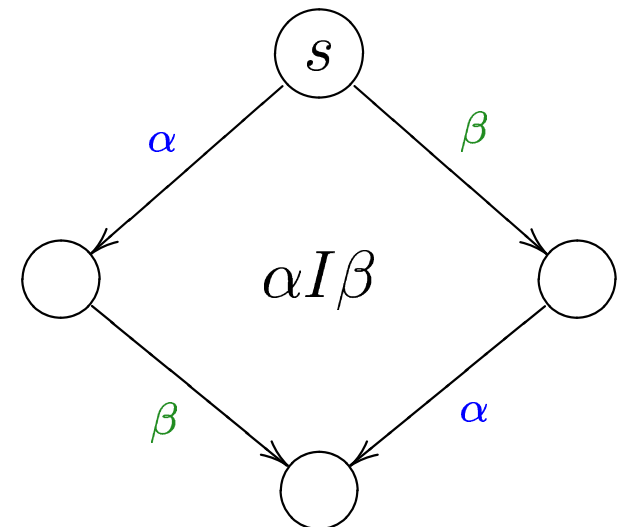
– relacja przeciwzwrotna i symetryczna

– jeśli $\alpha I \beta$, $\alpha \in \text{en}_s$, $\beta \in \text{en}_s$, to

$(s \in \text{en}_\alpha \cap \text{en}_\beta)$

– $\beta(s) \in \text{en}_\alpha$, $\alpha(s) \in \text{en}_\beta$

– $\beta(\alpha(s)) = \alpha(\beta(s))$

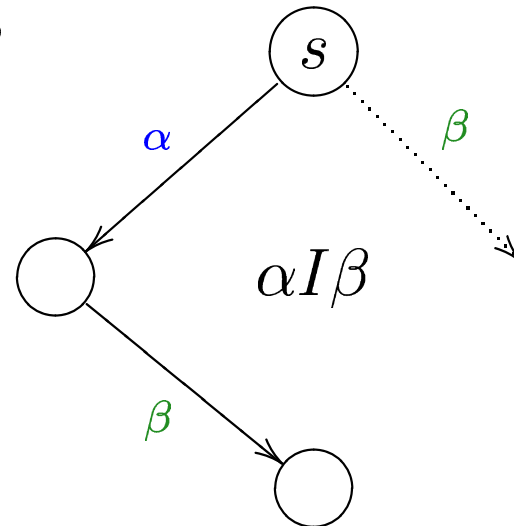
$D = T \times T \setminus I$ (relacja zależności)

Przykład: Niezależne **mogą być:**

- 2 instrukcje różnych procesów operujące na zmiennych lokalnych
- 2 instrukcje różnych procesów inkrementujące tę samą zmienną globalną
- 2 instrukcje różnych procesów piszące lub czytające z różnych buforów
- 2 instrukcje **tego samego procesu** ?

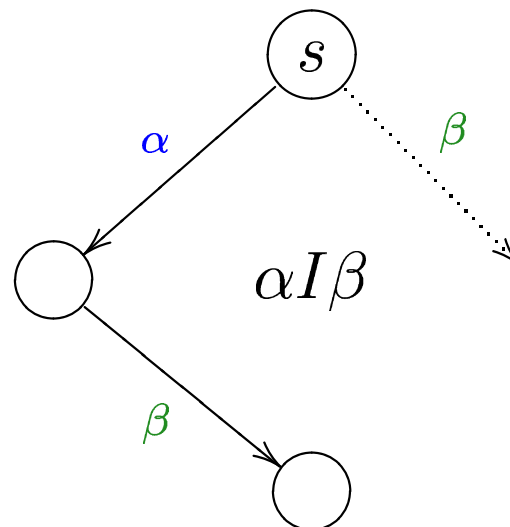
Pytanie: Niech $\alpha I \beta$. Czy możliwe jest

$$s \in \text{en}_\alpha \setminus \text{en}_\beta \quad \alpha(s) \in \text{en}_\beta ?$$

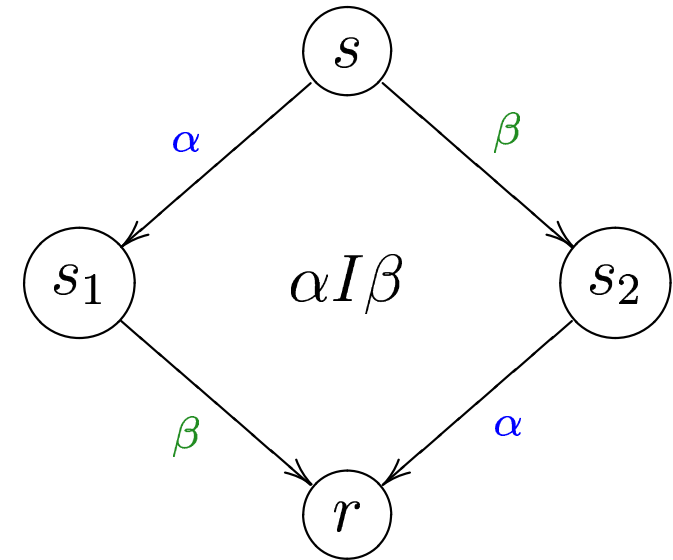
Pytanie: Niech $\alpha I \beta$. Czy możliwe jest

$$s \in \text{en}_\alpha \setminus \text{en}_\beta \quad \alpha(s) \in \text{en}_\beta ?$$

Tak! Np. czytanie i pisanie do tego samego bufora asynchronicznego.

Kiedy można ignorować s_1 lub s_2 ?

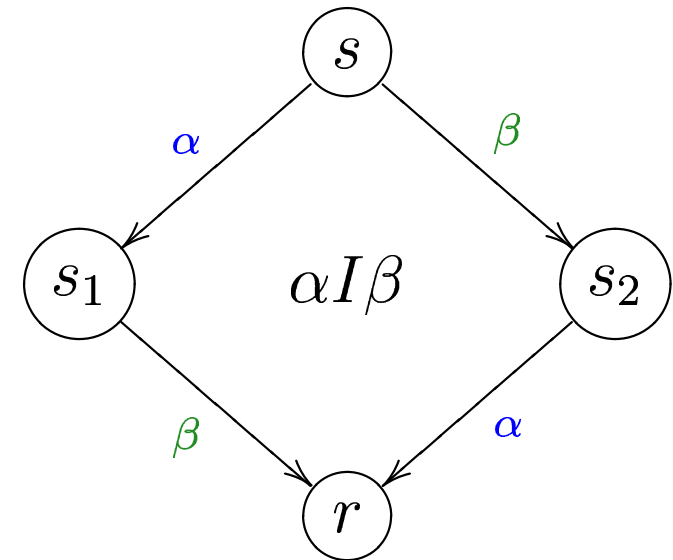
Problem 1: Własność ϕ może zależeć od s_1 i od s_2 .

Problem 2: stan s_1 (s_2) może mieć następniki nieosiągalne inaczej.

Def.: α jest **niewidoczna** gdy $L(s) = L(\alpha(s)), \forall s \in \text{en}_q$.

Przykład: Jeśli α niewidoczna, to

$$ss_1r \equiv ss_2r$$

Warunki (C0) – (C3)

(C0) $\text{ample}_s = \emptyset \iff \text{en}_s = \emptyset$

(C1) ...

(C2) jeśli $\text{ample}_s \neq \text{en}_s$, to każda $\alpha \in \text{ample}_s$ jest
niewidoczna

(C3) ...

(C1) tranzycja zależna od pewnej tranzycji z ample_s
nie może być wykonana zanim nie wykona się E
tranzycja z ample_s

(C1) dla każdej ścieżki Π rozpoczynającej się z s :

jeśli $\alpha \in \text{ample}_s$, $\beta \notin \text{ample}_s$, $\alpha D \beta$

to β nie może być wykonane w Π

zanim nie wykona się pewna tranzycja z ample_s

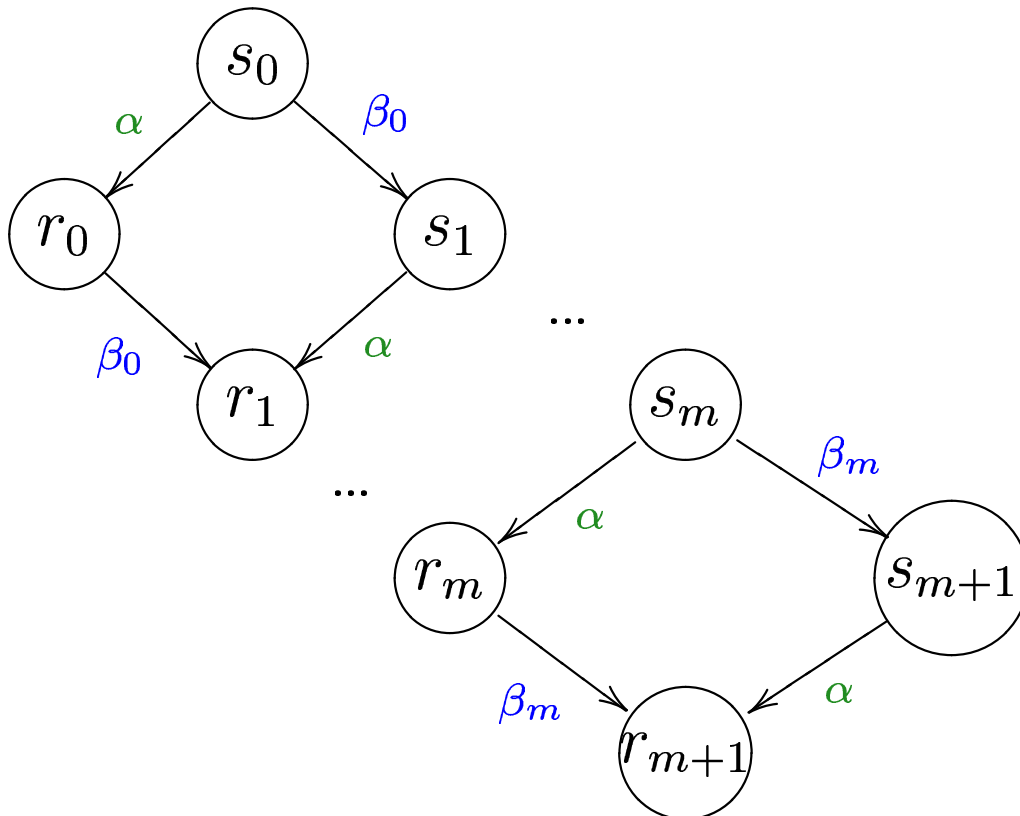
Lemat: Jeśli **(C1)**, to $(\text{en}_s \setminus \text{ample}_s) \perp \text{ample}_s$.

Dowód: Niech $\beta \in \text{en}_s \setminus \text{ample}_s$, $\alpha \in \text{ample}_s$, $\alpha D\beta$.

$s \xrightarrow{\beta} \beta(s) \rightarrow \dots$ **sprzeczność z (C1)**.

I. $s = s_0 \xrightarrow{\beta_0} s_1 \xrightarrow{\beta_1} \dots s_m \xrightarrow{\beta_m} s_{m+1} \xrightarrow{\alpha} \dots$ $\alpha \in \text{ample}_s$

II. $s = s_0 \xrightarrow{\beta_0} s_1 \xrightarrow{\beta_1} \dots$ $\forall i \beta_i \perp \alpha$

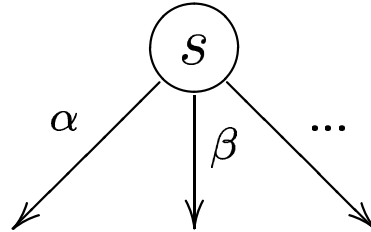

I. $\beta_0 \dots \beta_m \alpha \equiv \alpha \beta_0 \dots \beta_m$

II. $\beta_0 \dots \equiv \gamma \beta_0 \dots$

$\gamma \in \text{ample}_s$ dowolne

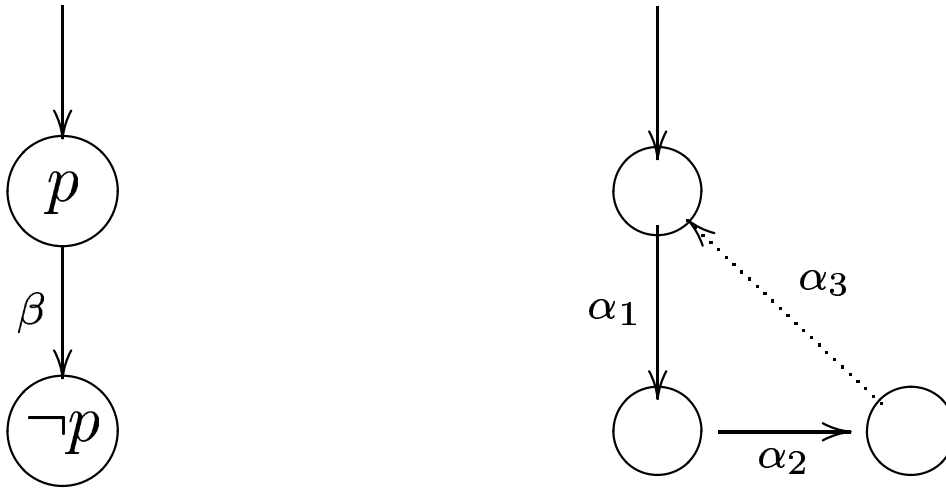
Def. (sprawiedliwość): dla każdego osiągalnego stanu s , jeśli $\alpha \in \text{en}_s$ to kiedyś musi zostać wykonana β t. że $\alpha D \beta$.

Przypadek II. niemożliwy, gdy założymy sprawiedliwość

Czy (C0) – (C2) są wystarczające?

Nie!

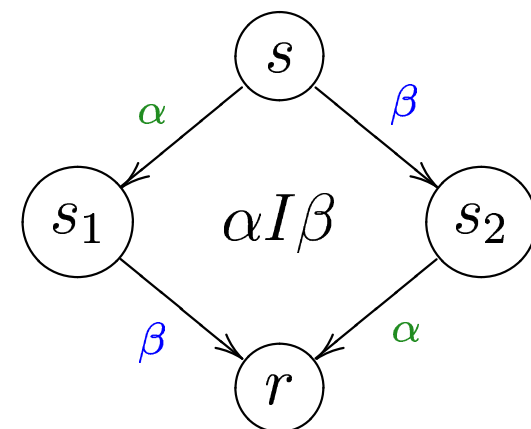

(C3) zabraniamy cykli t. że $\exists \beta$ t. że

$\forall s$ w cyklu, $\beta \in \text{en}_s \setminus \text{ample}_s$

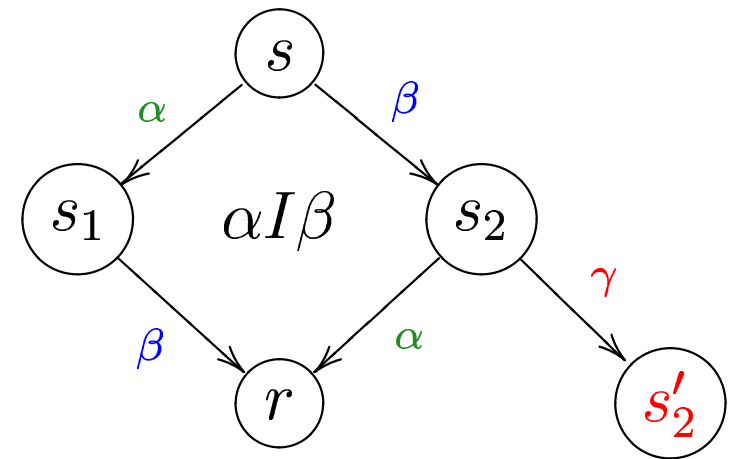
Problem 1: Własność ϕ może zależeć od s_1 i od s_2 .

Rozwiązany dzięki **(C2)** .

(C2) jeśli $\text{ample}_s \neq \text{en}_s$, to każda $\alpha \in \text{ample}_s$ jest niewidoczna

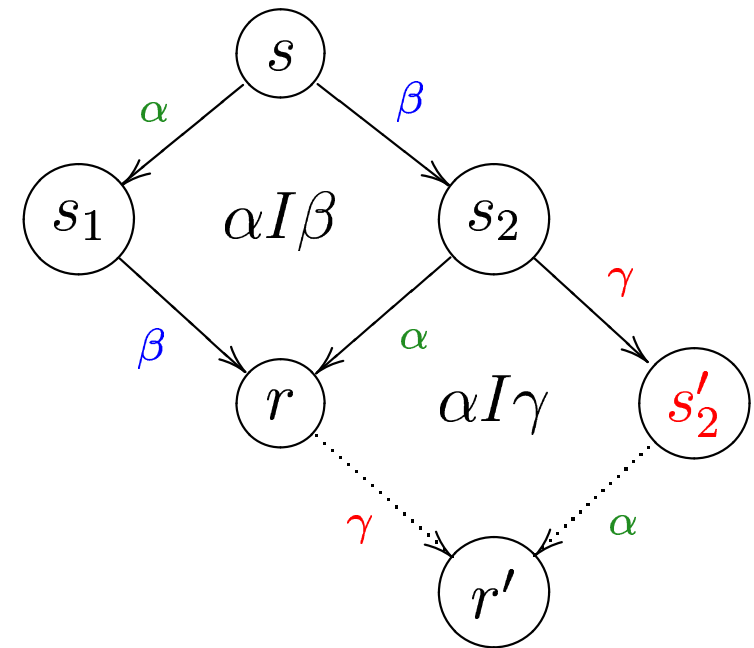
Problem 2: stan s_1 (s_2) może mieć następniki nieosiągalne inaczej.

np. niech $\alpha \in \text{ample}_s, \beta \notin \text{ample}_s$

dzięki **(C1)** dla $\beta\gamma \dots$, wnioskujemy $\gamma I \alpha$

Problem 2: stan s_1 (s_2) może mieć następniki nieosiągalne inaczej.

α niewidoczne, więc $ss_1rr' \equiv ss_2s'_2$

Jak to zaimplementować?

(C1) trudny, policzymy jego przybliżenie

relacja D też będzie policzona w sposób przybliżony

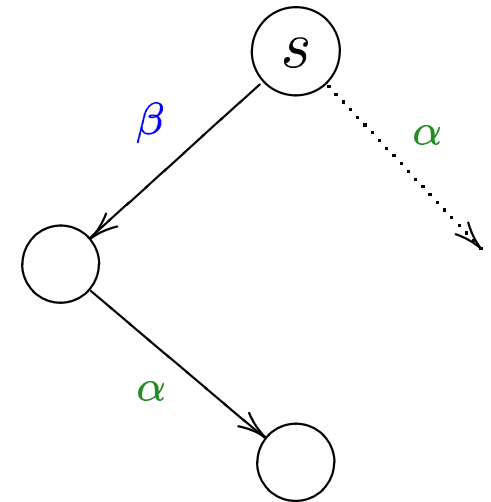
(C2) łatwy

(C3) zastąpimy przez łatwiejszy ale mocniejszy:

(C3') jeśli $\text{ample}_s \neq \text{en}_s$ to $\forall \alpha \in \text{ample}_s \alpha(s) \notin \text{stos}$

Def.:

$$- \text{pre}(\alpha) \supseteq \{\beta \mid \exists s. \beta \in \text{en}_s, \alpha \notin \text{en}_s, \alpha \in \text{en}_{\beta(s)}\}$$

$$- \text{dep}(\alpha) := \{\beta \mid \alpha D \beta\}$$

Uwaga: $\text{pre}(\alpha)$ i $\text{dep}(\alpha)$ (a właściwie D) są obliczane w sposób przybliżony

pre(α) (przybliżenie z góry)

- pre(α) zawiera wszystkie operacje β , które zmieniają pc tak, że można wykonać α
- jeśli warunek umożliwiający dla α zależy od zmiennych globalnych, to pre(α) zawiera wszystkie operacje modyfikujące te zmienne
- jeśli α to pisanie/czytanie z bufora, to pre(α) zawiera wszystkie operacje czytania/pisania do tego bufora

$\alpha D \beta$ (przybliżenie z góry)

- α i β używają tej samej zmiennej dzielonej,
a przynajmniej jedna z nich ją modyfikuje (z góry)
- α i β są w tym samym procesie; komunikacja synchroniczna jest uważana za należącą do obydwu procesów
- α i β piszą/czytają do tego samego bufora

Ale pisanie i czytanie z tego samego bufora jest niezależne!

Przykład:

Instrukcje niezależne od wszystkich instrukcji innych procesów:

- operacje na zmiennych lokalnych
- czytanie z bufora gdy **xr**
- pisanie do bufora gdy **xs**
- `test nempty(q)` bufora gdy **xr** dla q
- `test nfull(q)` bufora gdy **xs** dla q

Def.: (cd)

– $pc_i(s)$ punkt sterowania (*ang. program counter*)

w procesie i

– $T_i \subseteq T$ operacje (tranzycje) procesu i

– $T_i(s) := T_i \cap en_s$ $T_i(s)$ to kandydat na $ample_s$

– $current_i(s) := \bigcup \{T_i(s') \mid pc_i(s') = pc_i(s)\}$

$T_i(s) \subseteq current_i(s)$

function ample(s)

for all P_i **such that** $T_i(s) \neq \emptyset$

if $C1(s, i)$ **and** $C2(T_i(s))$ **and** $C3(s, T_i(s))$ **then**

return $T_i(s)$;

return en_s

function C1(s, i)

for all $P_j \neq P_i$

β zabronione w (C1) jest

if $\text{dep}(T_i(s)) \cap T_j \neq \emptyset$ **or**

w $T_j \neq T_i$

$\text{pre}(\text{current}_i(s) \setminus T_i(s)) \cap T_j \neq \emptyset$ **then**

w T_i

return false;

return true

function C2(X) ...

function C3(s, X) ...

Redukcje cz.-p. a weryfikacja w locie

- w każdym z DFS'ów zbiór ample_s musi być ten sam
- warunek **(C3')** stosujemy do $M \times \mathcal{A}_{\neg\phi}$ zamiast do M
czy to jest poprawne?

- malejąca widoczność

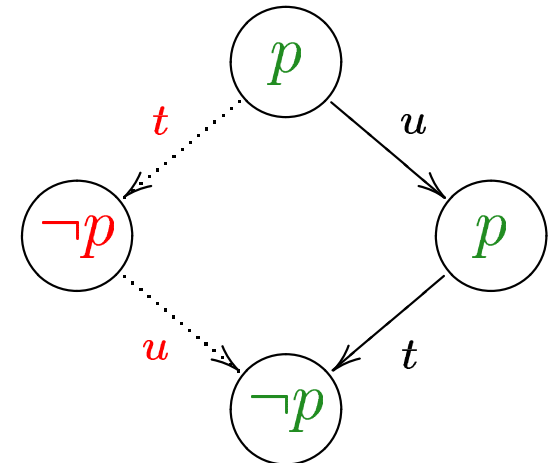
$$\phi = \mathbf{G} (p \implies \mathbf{G} q)$$

$$\neg\phi = \mathbf{F} p \wedge F\neg q$$

- I zależne od s

- skracanie kontrprzykładu

$\mathbf{G} p$

- BFS (tylko bezpieczeństwo)